

KSUC-O-092

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง

สัจจา บรรจงศิริ¹ บำเพ็ญ เขียวหวาน¹ ปาลีรัตน์ การดี² และ อนุสรณ์ แซ่ตั้ง¹

¹ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

² สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับพื้นที่ขององค์กร สถาบันระดับท้องถิ่น และภาคประชาชน และ 2) ปัจจัยที่สำคัญ ของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำปิง 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง ศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง และลุ่มน้ำสาขา โดยการสอบถาม การจัดเวทีชุมชน และการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบบันทึก การวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการจำแนกและจัดกลุ่มข้อมูล และการศึกษาความเป็นเหตุและผล ผลการศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สำหรับในระดับพื้นที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินงาน ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่สำคัญของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ด้านผู้นำ และด้านสมาชิก (2) ปัจจัยด้านกลุ่ม ได้แก่ เป้าหมายของกลุ่ม การกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับที่มาจากกลุ่ม กิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วม (3) ปัจจัยด้านองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนงานหรือโครงการต้องสอดคล้องกับความต้องการ หรือปัญหาของชุมชน ลักษณะการทำงานของหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ การให้การสนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำและหน่วยงานภาครัฐในระดับปฏิบัติ การส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง (1) การสร้างความตระหนัก (2) การเปิดโอกาส/ช่องทางให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น (3) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะทำงานหรือคณะกรรมการ (4) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม (5) การบูรณาการการทำงานร่วมกัน (6) การจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำปิง